

Lovgivningsarbejdet i Folketinget

Love regulerer, hvordan vi skal leve sammen i Danmark, hvad vi skal drive i fællesskab – f.eks. folkeskolen og sygehusene – og hvordan det, der er fælles, skal være indrettet. Lovgivning handler om, hvad man skal som borger, og hvad man ikke må, herunder hvad der er strafbart. Lovteksterne skal derfor skrives så præcist, at borgerne ikke er i tvivl om de fælles spilleregler i samfundet.

Det tager lang tid og kræver juridisk indsigt at udarbejde et lovforslag. Regeringen har mange embedsmænd i ministerierne til at hjælpe sig, mens partierne uden for regeringen (oppositionen) har færre til at hjælpe sig. Regeringen fremsætter derfor de fleste lovforslag.

Ideer til nye love kommer primært fra regeringen, men kan også komme fra:

- folketingsmedlemmerne,
- Interesseorganisationer, erhvervslivet, foreninger m.v.,
- sager i medierne og
- borgere, der henvender sig til et folketingsmedlem eller et parti med en sag.

Ifølge grundloven skal et lovforslag behandles tre gange i Folketingssalen, før det kan vedtages.

Et typisk forløb ser sådan ud:

Førstebehandling

Her drøftes de store linjer, og partiernes ordførere fremlægger deres partis holdning til forslaget. Her debatteres og drøftes lovforslagets overordnede rammer af medlemmer og ministeren i Folketingssalen. Først går ordførerne for partierne på talerstolen efter tur for at fremlægge deres holdning i en kort tale. Derefter kan de øvrige medlemmer komme med kommentarer og spørgsmål til talen, også kaldet korte bemærkninger. Ministeren kommer sidst på talerstolen, hvor ministeren opsummerer debatten og kommenterer indlæggene fra de enkelte ordførere. Ordførerne og andre medlemmer kan komme med korte bemærkninger til ministeren. Nogle spørgsmål under førstebehandling egner sig bedre til at blive besvaret skriftligt. Dem stiller

ordførerne derfor først under udvalgsbehandlingen. De fleste forslag bliver sendt videre til et af Folketingets udvalg, som nøje gennemgår forslaget og på den baggrund skriver en betænkning.

Andenbehandling

Her debatteres forslaget både i sin helhed og i detaljer. Betænkningen fra udvalget indgår i debatten, og er der ændringsforslag, diskuteres de også. Når forhandlingen er afsluttet, stemmes der om de ændringsforslag, der måtte være stillet. Andenbehandlingen er normalt meget kort, men i meget principielle sager kan medlemmerne være så uenige om forslagets indhold, at andenbehandlingen bliver lige så lang som førstebehandlingen. Et lovforslag kan efter andenbehandling blive henvist til en ny udvalgsbehandling, men i de fleste tilfælde går det direkte videre til tredjebehandling.

Tredjebehandling

Hvis der er ændringsforslag, forhandles og stemmes der først om dem. Hvis nogen derefter ønsker at tage ordet, bliver der forhandlet om lovforslaget som helhed, ellers forhandles og stemmes der om lovforslaget med det samme. Mindst 90 af de 179 folketingsmedlemmer skal være til stede og deltage i afstemningen, for at den er gyldig. Et lovforslag er vedtaget, hvis der er almindeligt flertal for det – det vil sige, at der er flere, der stemmer for forslaget, end der stemmer imod det. I praksis er det sjældent, at der er en egentlig debat under tredjebehandlingen. Kun hvis medlemmerne er meget uenige om forslaget, tager ordførerne en sidste politisk debat om det, inden der stemmes om det. Når et lovforslag er vedtaget, skal det underskrives af dronningen og en minister og offentliggøres på hjemmesiden lovtidende.dk. Når det er sket, gælder loven. Møderne i Folketingssalen refereres i deres fulde længde i Folketingstidende.

Hastebehandling

Normalt skal der gå 30 dage, fra et lovforslag bliver fremsat, til det bliver tredjebehandlet og vedtaget. Det står i Folketingets forretningsorden. Hastebehandling af et lovforslag kan dog ske i særlige tilfælde, hvis Folketinget giver dispensation fra de forskellige tidsfrister. Det kan der f.eks. være brug for, hvis der er strejke og regeringen vil stoppe den med et regeringsindgreb – eller ved andre politiske sager, der kræver, at politikerne lovgiver om dem her og nu. Mindst 3/4 af de stemmende medlemmer skal tilslutte sig dispensation fra tidsfristerne. Der skal altså et ganske stort flertal til at tillade en hastebehandling.

Beslutningsforslag

Et alternativ til lovforslag er beslutningsforslag. De er lettere og hurtigere at udforme, fordi de ikke skal have samme detaljerede form som et lovforslag. Beslutningsforslag fremsættes især af oppositionspartierne og går typisk ud på, at regeringen

opfordres til at ændre den eksisterende lovgivning på en bestemt måde. De fleste beslutningsforslag kan ikke samle flertal, men i nogle tilfælde bliver et beslutningsforslag vedtaget. Der står ikke noget i grundloven om, at regeringen skal følge en folketingsbeslutning, men hvis regeringen ikke gør det, risikerer den, at et flertal udtrykker mistillid til den. Regeringen vil så blive nødt til at gå af. Beslutningsforslag behandles man to gange i Folketingssalen, mens lovforslag behandles tre gange. Imellem forhandlingerne i salen bliver forslaget behandlet i det udvalg, der arbejder med det sagsområde, forslaget drejer sig om. Hvis de, der har fremsat beslutningsforslaget, er indforstået med det, kan man dog springe den første behandling i salen over. Så starter man med at behandle beslutningsforslaget i udvalget, direkte efter det er fremsat i Folketingssalen. Dermed bliver beslutningsforslaget kun behandlet én gang i Folketingssalen svarende til en tredjebehandling af lovforslag

Betænkning

Et udvalg afslutter normalt sit arbejde med et lov- eller beslutningsforslag med at skrive en betænkning, hvor partierne oplyser, om de kan støtte forslaget eller ej. Ofte stiller udvalgsmedlemmerne ændringsforslag til lovforslag på deres partis vegne, og de indgår så i betænkningen. Ved andenbehandling af forslaget i Folketingssalen er udvalgsbetænkningen grundlag for den videre debat. Mange gange er alle brikker faldet på plads under udvalgsarbejdet, og så kan forslaget gå videre til tredjebehandling og vedtagelse. I nogle tilfælde er der dog behov for at få afklaret yderligere spørgsmål efter andenbehandlingen, og så henvises forslaget til ny udvalgsbehandling, som ofte afsluttes med, at udvalget afgiver en tillægsbetænkning.

Borgerforslag

Borgerforslag er et initiativ, som giver borgerne mulighed for at tilkendegive ønsker til ændringer i samfundet. Et borgerforslag gennemgår en række faser, før det eventuelt bliver fremsat som beslutningsforslag og behandlet og stemt om i Folketingssalen. Først skal forslaget stilles, og det gøres det på hjemmesiden borgerforslag.dk. Hvis et borgerforslag opnår de 50.000 nødvendige støttere, skal partierne i Folketinget tage stilling til, hvem der vil fremsætte forslaget som et konkret beslutningsforslag. Forslaget bliver altså ikke automatisk fremsat i Folketinget, når det har opnået 50.000 støttere.